

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE

- Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju

i prostorno planiranje -

Broj: 11-4/14-2/5

EPA 493 XXV

Podgorica, 29. septembar 2014.godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 73 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore je na 32. sjednici, održanoj 25. septembra 2014. godine, održao konsultativno saslušanje o Predlogu zakona o maslinarstvu.

Sjednici su, po pozivu, prisustvovali predstavnici:

- Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- Biotehničkog fakulteta i
- nevladinih organizacija-udruženja maslinara i proizvođača maslinovog ulja:
 - „Društva maslinara“ Bar,
 - Maslinarskog društva “Boka”,
 - Udruženja maslinara Ulcinj,
 - Udruženja maslinara Budva,
 - Maslinarskog društva “Valdanos” i
 - Maslinarskog društva „Ana Malit“.

Otvarajući sjednicu, predsjednik Odbora Predrag Sekulić saopštio je da je Odbor, postupajući po preporukama Kolegijuma predsjednika Skupštine, datim u Zaključku od 16. jula 2014. godine, odlučio da održi konsultativno saslušanje o Predlogu zakona o maslinarstvu i, u cilju pribavljanja stručnih mišljenja o predloženim rješenjima, uputi poziv stručnoj i zainteresovanoj javnosti.

Pozvani gosti su iznijeli svoje mišljenje o Predlogu zakona o maslinarstvu.

Xhaudet Cakuli, predsjednik Maslinarskog društva „Valdanos“ ustvrdio je da nadležno ministarstvo nije uvažilo mišljenje i predloge maslinara iako su, već na tekst Nacrta zakona o maslinarstvu, elektronskom poštom, dostavljeni Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja. Ocijenio je da predmet zakona nije dobro definisan i konstatovao da u Predlogu zakona nema odredaba o uzgoju, zaštiti i berbi masline, revitalizaciji i unapređenju postojećeg fonda masline, kao ni o podsticajnim mjerama za razvoj maslinarstva i zaštiti maslinjaka u Valdanosu. Iznio je mišljenje da naziv zakona treba promijeniti, jer iz sadržine teksta Predloga zakona nije jasno da li se on odnosi na maslinovo ulje ili na maslinjake. Smatra da Predlog zakona treba vratiti obrađivaču na doradu.

Luka Đakonović, član Upravnog odbora Udruženja maslinara Ulcinj, istakao je da Zakon koji pledira da reguliše maslinarstvo u Crnoj Gori mora imati odredbe kojima se štiti prostor Valdanosa i da je nedopustivo prostornim planovima, bilo kojeg reda, taj prostor tretirati

drugačije nego „maslinjak“. Predložio je formiranje posebne komisije koja bi se bavila područjem Valdanosa.

Vesna Đukić, izvršna direktorica Maslinarskog društva „Boka“, složila se sa iznijetim ocjenama da Predlog zakona o maslinarstvu sadrži niz nedostataka u definicijama, nazivu zakona, ulozi države i sl. Istakla je da je i politika Evropske unije zasnovana na zaštiti posebnosti lokalnih proizvoda i da standardi u proizvodnji i prometu maslina i proizvoda od njih treba da budu isti i za velike i za male proizvođače. Istakla je da je društvo „Boka“ učestvovalo u izradi Nacrta zakona, ali je izrazila zabrinutost što neki predlozi maslinara, tamo gdje se to očekivalo, nijesu prihvaćeni.

Stoja Ljutica, predstavnik Biotehničkog fakulteta, iznijela je podatak da taj fakultet aktivno učestvuje u edukaciji maslinara od 2004. godine. Sugerisala je da se član 4 Predloga zakona izmijeni, jer sadrži navod da se maslinovo ulje može dobiti i djelimičnom preradom ploda masline, što nije jasno. Predložila je kategorizaciju maslinovog ulja u skladu sa standardom Međunarodnog savjeta za maslinovo ulje (International Olive Council) iz 2013. godine i istakla da bi bilo neophodno izričito definisati da maslinovo ulje lampante nije konzumno, za razliku od ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja.

Mustafa Capuni, pravni zastupnik Udruženja maslinara Ulcinj, smatra da Zakonu o maslinarstvu mora prethoditi sveobuhvatni Zakon o poljoprivrednom zemljištu kojim bi se nedvosmisleno riješilo da li je prostor Valdanosa poljoprivredno ili građevinsko zemljište. Iznio je mišljenje da je Zakon o maslinarstvu *lex specialis* u odnosu na Zakon o poljoprivrednom zemljištu i da kao takav treba da reguliše uzgoj, berbu i zaštitu masline, o čemu u Predlogu zakona nema odredaba. Naveo je da važeći Zakon o maslinarstvu, čiji se prestanak predviđa danom stupanja na snagu novog, uređuje zaštitu masline i garantuje u članu 17 posebnu zaštitu maslinjaka "Maslinada Valdanos" u Ulcinju, "Stara maslina" u Baru i "Velja maslina" u Budva. Pitao je da li će predlagač zakona, ukoliko bude takvog amandmana, prihvatiti da se takve odredbe nađu u tekstu novog zakona.

Basrija Derviši, član Udruženja maslinara Ulcinj, smatra nelogičnim da područje Valdanosa, ovim Predlogom, nije zaštićeno, tim prije što postoji, kako je saopštio, trend uništavanja maslinjaka čime se remeti balans regionalnog ekosistema. Istakao je da maslinjak u Valdanosu treba zaštititi kao poljoprivredno dobro od opšteg interesa.

Prof. dr Petar Ivanović, ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja, komentarišući primjedbe predstavnika udruženja maslinara, saopštio je da pitanje prostora Valdanosa nije predmet Predloga zakona o maslinarstvu. Naveo je da maslinjaci, shodno članu 17 važećeg Zakona, uživaju zaštitu u skladu sa programom posebne zaštite masline koji donosi Ministarstvo, na predlog naučne ustanove i istakao da nijedna naučna ustanova Ministarstvu nije ponudila program posebne zaštite masline. Razlozi za donošenje ovog zakona, naglasio je, nijesu političke prirode, već je u pitanju prihvatanje i primjena međunarodnih standarda i pravila koja moraju biti ista za sve članice Evropske unije. Predstavio je način rada na pripremi Predloga zakona i ocijenio da su sva udruženjima imala dovoljno vremena da daju primjedbe i sugestije na predložena rješenja. Iznio je uvjerenje da, ako se izmijeni Predlog zakona, Crna Gora ne može očekivati pozitivno mišljenje Evropske komisije koje sada ima. Pitao je zašto nema više revitalizovanih stabala masline i zašto se na ambalaži proizvedenog maslinovog ulja navode netačni podaci u pogledu godine proizvodnje i kvaliteta. Ocijenio je da i ova rasprava neće ponuditi konkretna rješenja za poboljšanje teksta Predloga zakona, s obzirom da se govorilo o zaštiti maslinjaka, što nije predmet predloženog zakona. Najavio je da predlagač, odnosno

resorno ministarstvo može, sa maslinarima, nastaviti razgovore u vezi sa nazivom predloženog zakona i oko prelaznog perioda za primjenu standarda kvaliteta maslinovog ulja.

Dr Marija Krstić, savjetnica u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, objasnila je da, i pored toga što je maslina voćna vrsta od posebnog značaja, odredbama o uzgoju, zaštiti i načinu berbe masline nije mjesto u zakonu. Smatra da se u oblasti maslinarstva, u dovoljnoj mjeri, ne poštuje struka i da je neprimjenjivanje potrebnih agrotehničkih mjera razlog često nezadovoljavajućeg kvaliteta masline i maslinovog ulja. Kada je riječ o podsticajnim mjerama za razvoj maslinarstva, istakla je da se prilikom definisanja agrobudžetskih mjera podsticanja poljoprivredne proizvodnje uvažavaju sugestije proizvođača i realno stanje i potrebe u oblasti poljoprivrede.

Tokom rasprave, poslanici Skupštine Crne Gore iznijeli su svoje stavove o Predlogu zakona o maslinarstvu.

Poslanik Genci Nimanbegu ocijenio je da bi Predlog zakona trebalo da sadrži odredbe o berbi ploda masline i izgradnji prilaznih puteva do maslinjaka. Ovo iz razloga što je riječ o starim zasadima, gdje je, zbog nepristupačnosti terena, upotreba mehanizacije gotovo nemoguća. Složio se sa predlozima predstavnika udruženja maslinara da se izmijeni naziv zakona i da se zaštita maslinjaka uredi i ovim Predlogom. Saopštio je i da je započeo proces formiranja nacionalnog udruženja maslinara i izrazio nadu da će to doprinijeti promovisanju maslinarstva u našoj zemlji.

Poslanik dr Strahinja Bulajić iznio je primjedbu u vezi sa nazivom zakona i ukazao da se maslinarstvo pominje tek u dva člana Predloga zakona. Mišljenja je da bi ovakav zakon trebalo nazvati Zakon o preradi ploda masline, a da Predlog zakon o maslinarstvu treba, prije svega, da uredi maslinjake, uslove za njihov razvoj, zaštitu i sl., a potom da se bavi prihvatanjem i primjenom standarda u proizvodnji maslinovog ulja.

Poslanica prof. dr Jelisava Kalezić primijetila je da Predlog zakona ne sadrži odredbe o zaštiti Valdanosa, a da uređuje kolika mora biti površina na kojoj se uzgaja maslina da bi se proizvođač npr. upisao u Registar maslinara. Naglasila je da što prije treba zaštititi prostor pod maslinjacima jer bi se na taj način zaštitio identitet prostora Crne Gore u cjelini. Smatra da eksproprijacija ili drugi mehanizmi kojima je oduzeta imovina pod maslinjacima mora biti opravdana i potvrđena namjenom zbog koje je oduzimanje izvršeno.

Poslanik Goran Tuponja smatra da Predlog zakona treba povući iz procedure, s obzirom da nije odgovorio potrebama maslinara i proizvođača maslinovog ulja.

Poslanik Borislav Banović je primijetio da ovo saslušanje, po Poslovniku, ima karakter kontrolnog a ne konsultativnog. Istakao da je ovu raspravu trebalo shvatiti kao doprinos poboljšanju ponuđenih rješenja iz Predloga zakona i iznio mišljenje da je više pažnje trebalo posvetiti standardima maslinovog ulja i prelaznom periodu za njihovu primjenu.

Predsjednik Odbora Predrag Sekulić, zaključujući raspravu, saopštio je da je Odbor, kao nadležno radno tijelo, na 28. sjednici, održanoj 11. juna 2014. godine, razmotrio i odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o maslinarstvu. Istakao je da postoje mogućnosti za izmjenu predloženih rješenja kroz amandmansko djelovanje.

